

מזכרונותיו של קוסס

המאה ה-18 היתה אחת האקוטיות ביותר בהיסטוריה ובה חיו אנשים אקוטיים רבים. הרי אחרים מהם. אלכסנדר קאליוסטרופ, מלך הנוכלים (1743-1795), יליד סיציליה ששמו האמתי היה ג'וזפה באלאמו. הוא גורש מן המנזר בו חונן, בגלל התנהגות "בלתי מוסרית". לאחר מכן הולך שולל אנשים כה רבים כי איטליה, עד שנאלץ לברוח מארץ מולדתו. לאחר נסיעות במזרח, הופיע בגרמניה ובצרפת, העמיד פנים שהוא בן 150 שנה, נראה צעיר הודות לשיקוי חיים שהכין לעצמו. החברה הגבוהה שהייתה שרויה בבורות, האמינה לו זמן מה. ראתה בקאליוסטרופ אשף כלי-כוח, הוא היה מעורב גם במקרה ענק הפגינים של מארי אנטואנט, נאלץ להמלט מצרפת, סיים את חייו בבאל רומאי לאחר שנאשם ונדון בעון היותו "בונה חשאי". מארי אנטואנט (1755-1793) בתה הרבי-עית של מאריה טרזה, שהיתה למלכת צרפת המפורסמת ביותר. בקלילות הודעת שזהו ושאפחה להוללות עזרה ללבות את אש המפכה. סיימה את חייה על גרדום הגיליוטיני.

פראנץ מסמר (1733-1815), אחד מן חוקרי ההיפנוזה המפורסמים ביותר, המציא את שיטת ההיפנוזה הקרויה על שמו: מסמר ריות, לפיה קיים קשר מגנטי בין המהפנט למהפנט. הוא היה משתמש לנסיגותיו ב"מכשירים שונים, כמו מגנטים, חבלים, אמבטי יות מלאות מים. כאשר טרב לגלות, בעבור סכום כסף, את סודו לממשלת צרפת, נתן מנתה ועדה שחקרה את שיטתו, קבעה ש"היא מושחתת על ראות. מסקנות אלו וקי שריו עם הנוכל קאליוסטרופ גרמו לאבדון חנו בעיני החברה הצרפתית. מסמר מת עני ואביון.

כל הדמויות הללו, המענינות עד למאד, מופיעות בסרט מזכרונותיו של קוסס, המ"שעמם עד למאד, בגלל העלילה המסובכת ביותר למרות שמעורבים בה, מלבד הנוכחים למעלה, גם נופים איטלקים מרהיבי עין והי המפכה הצרפתית הגדולה.

מצפוניו של עתונאי

אמנם, סנונית אחת איננה מביאה את גשם, אבל בואו של כוכב קולנוע אחד לא רץ גורם למבול: כל האולמות משתדלים להציג סרטים בהם הוא מופיע, כדי ללקוח קצת מן הדובש אשר על כנפיו. מצפוניו של עתונאי הוא סרט ששחקנו הראשי קרק דאג'י, לס, המשחק עתה בסרט המצולם והולך בארץ. את מצפוניו של עתונאי ביים בילי הייל-דר, שנתן גם את שדרת סאונס. כמו הסרט הקודם, שבא לגלות טפחיים מן המכוער אשר בהוליווד, גם כאן נעשה נסיון לחשוף את האמת מצד אחד של מקצוע העתונאות. אין להגיב שוויילדר (שהשתתף גם בכתיבת התסריט) רואה מקצוע זה בעין יפה ביותר.

סוחר תכשיטים טען כי מסר למלכה ענק פנינים יקר, תבע את התמורה. המלכה טענה כי רומתה. העם ובית המשפט האמינו לסוחר.

עד כמה שהדבר מתבטא בעצוב הדמות ה"מרכוית, עתונאי מר נפש (קרק דאג'יאס).

כאשר מגלה העתונאי כי רוכל דרכים נקבר למחצה במפולת במערה, הוא מחליט להפיק מכל הענין תועלת לעצמו, משהה במתכוון את פעולת ההצלה, הופך את האסון למאורע כל-ארצי.

אנשים לא הביכים. בעוד האיש טמון באדמה, גוסס לאטו, מתנה העיתונאי דאג'יאס אהבים עם אשתו (גיאן סטרלינג) ייצור לא פחות מתועב ממנו. לפני פתח המערה בינתיים, נערך יריד שלם. עשרות אנשים מתפרנסים עתה על יסוד אסונו של האיש הקבור למחצה בטון האדמה, ואשר שיר מיוחד חובר לכבודו. תמונות אלו נותנות לבמאי וויילדר את האפשרות לגלם דמויות של אנשים לא הביכים, כדרכו. זאת הוא מיטיב לעשות ומצפוניו של עתונאי מתקבל כסרט חוק הן עקב תכנון ותסריטו, הן בגלל משחקו המשובח של קרק דאג'יאס.

פי ארבע מהדרוש

הצפור הכחולה רחפה בשלוחה כימי קדם ביער האגדות, בחברתם של כיפה אדומה, לכלוכית, שבעת הגמדים והענק הרשע. ביום בהיר אחד — כלפני 50 שנה — בא ותפס אותה מוריס מטרלינק, המחזאי הבלגי. הצ'פור שקשקה בכנפיה ביאוש ואז תלה הסופר בצווארה שלט: "זהירות! זהירות! אינני ציפור אמיתית, אלא סמל המסמל את האור שר שבחיים!" כתוצאה מכך, נרגע העוף המסכן, הרכין ראשו, השתדל להשלים עם גורלו. על סמך הצלחתו, התאור מטרלינק שוב, חזר ליער, לקח גם את הנסל נגרסל, את המכשפה, ועוד כמה שרים, שדות ורוחות למיניהם, והחל לכתוב מחזה. הדבר לא היה קשה במיוחד והסופר עשה כמיטב יכולתו. לבסוף, כראוי לפילוסוף, לא שכח להכניס בתוכו כמה דברי חכמה עמוקים כמו: "בכל מקום טוב, אולם הטוב ביותר בכית" ו"כבד את אמך!" "איהו גבור — הכובש

קרק דאג'יאס וגיאן סטרלינג (מצפוניו של עתונאי) אהבים עם אשה לא פחות מתועבת

בקצרה

העלמה יוליה. אחד הסרטים המ"ציונים של העונה, לפי מערכוני ה"סרטים" פרוידי של אוגוסט סטרלינדברג אודות בת-אצ"י לים מתוכבכת המתאבדת לאחר שנתפתחה על ידי משרת. סרט שבדי שצורף אליו שיח צרפתי.

זירת הקרקס. הופעות הקרקס ה"מוסקבאי המצוינות כשלעצמן, מצולמות בחוזה דמיון. נערת הפז. הופעתה הראשונה על הבד הישראלי של מיצי גיינור, המנסה ל"זכור את בטי האטון בסרטזמר אודות יומרת" רקדנית.

אגדת דג הזהב. האגדה המפורסמת מצוירת בצבעים נעימים, ככשרון ובטעם על ידי אמנים סובייטים. העולם הזה ממליץ על: העלמה יוליה מצפוניו של עתונאי

את יצרו", "העשון מזיק לבריאות" וכן הלאה.

הקהל של התקופה היא — עייף למדי מהריאליזם של איבסן ומהציניות של שו הצעיר — קיבל את היצירה השואפת לער"כים שירתיים, כאהדה. כעבור שנים מספר וזה מוריס מטרלינק בפרס נובל לספרות יפה ואז היה כבר מאוחר נדי. איש לא העז לקום כנגד הסופר שהתפרסם בכל רחבי העולם, לומר את האמת הערומה: הסמל"יות של המחזה היא שקופה ושיטחית. השי"רה שבו היא זולה ולעיתים מתקתקה עד בחיי"לה. ובלבד זאת, היצירה עצמה מתאימה להבנתו ורמתו הרוחנית של ילד בן 10. השבוע העבירה הצפור, שהזדקנה במידה לא קטנה, את משכנה לכלוב של "הבימה" הישראלית. נרטו מורדו הבמאי, דיר לוי הצירה, פונק פלג המוסיקאי, גרטרוד קראוס הכוריאוגרפית ועוד כ-50 אנשי התיאטרון הכינו לה קבלת פנים מפוארת. מסכות, וי"לונות, תפאורות עלו וירדו, אורות ססגוניים

נדלקו וכבו, מכונות מסובכות, נושאי סר"נות של בד, צבע ועץ חרק, צרחו — עד כדי כך שלפעמים קשה היה לקבוע ממה מפחדו יותר השחקנית, בעלת הכשרון הגיי"כר, שושנה רביד בתפקידו של טילטיל ה"קטן: מהמפלצות שבאגדה או מהמפלצות המכניות שסיכנו את ראשה בכל רגע. הגיל הממוצע של הקהל היה מעל 40 — פי ארבע יותר משהיה דרוש כדי להניות בלב שקט מהמחזה.

הצעד הגורלי

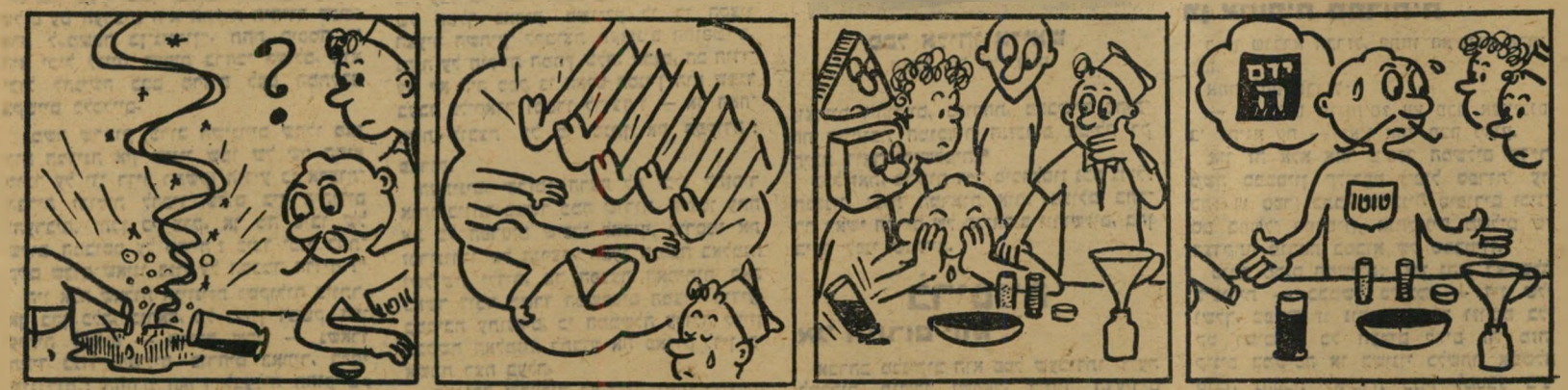
בשבוע שעבר ירד המסך בקולנוע אורה, ללקול תשואות הקהל, על הצגת הבכורה של הבריחה לגיון גלאסוורת'י, אשר בוצעה על ידי שחקני התיאטרון הציוני החיפני. היה זה שנתיים אחרי היותו התיאטרון. כאשר ראתה, לפני שנתיים, מחלקת התר"בות של עיריית חיפה, כי העיר סובלת מ"חוסר תיאטרון משלה, הסכימה להקציב סכום כסף כדי להוציא את התינוק מערסתו. היא גם מצאה את האדם שהתאים, לדעתה, ל"הל אותו: יגאל (חסמבה) מוסינזון. מוסינז"זון עמוק הקול, בשייתוף עם הבמאי צבי פרידלנד איש "הבימה", ניסה להציג את מחזהו של סארטר "הנערה והכושף", אולם מכשולים שונים נעצו את סיומ העבודה. כאשר עזבו השניים את התיאטרון, תפס את מקומם במאי יואל קירונקי אשר ניהל קודם לכן את התיאטרון הזעיר "זיקית" — עובדה שהשתמש בה ככרטיס ביקור אל משרדי העירייה והתיאטרון, ששכר אותו ל"ביים את ההצגה מלחמת היהודים לפי הספר מאת ליאון טויכטונגר.

אולם (כאשר הוזמנו מומחים ועתונאים לראות את פרי העמל של חדשים מספר, פס"קו בשלילה, התוצאה: ההצגה ירדה מהסרק. ללא בימוי. בטני התיאטרון עמדו עתה ה"ברזות: או לבחור מחזה ולהציגו בכל מחיר, לקחת כי יצליחו בני ועל-ידי כך תיסלל הדרך, ירכש קהל, או לא להציג מאור"מה, לרדת מעל הסרק.

התיאטרון בחד בדרך הראשונה. ארבעה לה על המחזה, בנו בעצמם את התמאורות, חדשים עבדו כל חברי התיאטרון יומם ולי"תפרו את התלבושות, ובשבוע שעבר, עמדו רל"בבות הולמים מהתרגשות בטני הצגת ה"בכורה ושיפוט הקהל, אם לשבט או — לחסד. למרות שלא היתה אפשרות גדולה ל"שחקנים לפתח משחק בעל מעוף, קבעו מי בקרי התיאטרון כי יש לחת' לחומר בוסר זה אפשרות להתפתח, אכן, ההצגה היתה רחר"קה מלהצדיק את השם "תיאטרון", אבל הא"נשים גילו רצון ברזל ועשו כמיטב יכולתם. אולם אם הבקורת על המשחק היתה עדי"נה באופן יחסי, הרי שאת בימוי ההצגה לא ביקרו כלל, וזאת מסיבה פשוטה בתכלית: לא היה ביום כלל. עובדה מברצת זו חיסלה להלכה את חוזהו של הבמאי עם התיאטרון. הובר האחד שהתקבל ללא הפתיינות היתה התפאורה שהזכירה בית'סוהר, וזה היה תפי"קידה.

המחזה סיפר על ג'וסלמן אנגלי אשר הרג בשוגג שוטרי. אחרי תופת'מה של ישיבה בבית הסוהר, הוא בורה. נפגש עם ה"בני"בטיפוסים שונים. בסוף מגיע האסיר הגי"טלמן לכנסייה, מסרב להטיל חרפה על הכ"מר הסחפה אותו, מסגיר את עצמו.

הגורלי מצולמת ההוא

יוס' ה' הגורלי הגיע בקול מדוכא נודיע טוטו כי לא הצלח להמציא את האנטי-פי. רוחם של המסוגעים נפלה בקרבם. הם ידעו כי הטוף הגיע — היום יצאו שליחי המפלגות אל מחנה הילדים, ישמידו אותם. "הכל אבוד", הפליט טוטו, עשה תנועת'יד מיוא"שת. היר' תפלקה בצניעות, שפולה על ריצפת המעבדה, התפוצצות אדירה הועידה את הקירות. משהו קרה...